

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 11,308 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 387 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane.1973 : 727) จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่ง ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบบสอบถามแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคย

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ คือค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม

จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ดออยพหุคูณเชิงเส้น(Multiple Linear regression analysis) แบบ Enter ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตั้ง อำเภอเมือง นครพนม จังหวัดนครพนม ใช้วิธีการจับกลุ่ม (Grouping) เนื้อหาและดำเนินการใช้การแจกแจง ความถี่ และอภิปรายเนื้อหาเชิงพรรณนาความตามเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตั้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุโดยเฉลี่ย 43.08 ปี มีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 6,369.51 บาทต่อเดือน มีตำแหน่งในชุมชนโดยเฉลี่ย 1.09 ตำแหน่ง เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยเฉลี่ย 1.08 กลุ่ม มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนโดยเฉลี่ย 37.85 ปี และมีการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยเฉลี่ย 2.69 ช่องทาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตั้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.1 ด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา หรือ ความต้องการ หรือ ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของตำบล 2) ร่วมประชุมประชาคมจัดทำร่างแผนพัฒนาตำบล 3) ร่วมเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนผ่านตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น สมาชิก อบต. หรือเจ้าหน้าที่ อบต. 4) ร่วมเสนอแนวความคิด แผนงาน หรือ โครงการ หรือ กิจกรรมและร่วมวางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 5) ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับ

ประชาคมตำบลถึงปัญหาในการดำเนิน โครงการพัฒนาตำบล และ 6) ร่วมหาวิธีการที่จะได้ งบประมาณเพื่อดำเนิน โครงการ หรือ กิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล

2.2 ด้านการตัดสินใจ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ร่วมตัดสินใจในการ ลำดับความสำคัญของ โครงการ แผนงาน และ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล 2) ร่วมตัดสินใจเลือก โครงการลงในหมู่บ้าน และ 3) ความคิดเห็นได้รับการบรรจุในแผนพัฒนา ตำบล ของ อบต.

2.3 ด้านการดำเนินการ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ร่วมคัดเลือก ตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 2) ปฏิบัติตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมที่ อบต. จัดทำขึ้น 3) เสนอตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 4) ประชาสัมพันธ์กำหนดการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล 5) ประชุมเพื่อเสนอ ร่างแผนพัฒนาตำบล 6) ร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 7) สนับสนุน เงิน วัสดุอุปกรณ์ส่วนตัว แรงงาน ให้แก่ อบต. เพื่อร่วมพัฒนาตำบล 8) ประสานขอความร่วมมือ กับหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนิน โครงการพัฒนา 9) ร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการตามแผนพัฒนาตำบล และ 10) ร่วมตัดสินใจเลือกร้าน หรือ บริษัทที่จะเข้ามาดำเนิน โครงการพัฒนาตำบล ตามลำดับ

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ติดตามดูแลรักษาสาธารณะสมบัติที่ประชาชนใช้ร่วมกันภายในตำบล 2) ตรวจสอบโครงการ และกิจกรรมที่ผ่านการประชาคมหมู่บ้านว่า ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลหรือไม่ 3) ตรวจสอบโครงการ หรือ กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลว่าสอดคล้องกับแนวทางการ พัฒนาหรือไม่ 4) วางแผนในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตำบล 5) สังเกตการ ปฏิบัติงานของผู้รับจ้างในการทำงานโครงการพัฒนาตำบล 6) เป็นคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนาตำบล 7) เป็นคณะกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการที่ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบล 8) ตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล และ 9) ตรวจสอบค่าใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝั่ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ที่ระดับนัยสำคัญที่ ระดับ .05 ได้แก่ อายุ การเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในชุมชน การ ได้รับข้อมูลข่าวสาร ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รายได้ต่อเดือน เพศ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยใน

รูปคะแนนดิบ คือ 0.041, 0.574, 0.111, 0.503, 0.169, 0.007, -2.208, และ -0.199 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.556, 0.248, 0.230, 0.169, 0.151, 0.135, -0.126 และ -0.100 ตามลำดับ ตัวแปรอิสระดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 48.20 ($R^2 = 0.482$, $F = 31.774$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 51.82 อาจเป็นตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาวิจัยในครั้งนี้ เช่น การจ่ายค่าตอบแทน การถือครองที่ดิน การใช้กฎระเบียบบังคับ และการปรับเปลี่ยนเวลาในการประชุม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = -1.306 + 0.04(\text{อายุ}) + 0.574(\text{การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ}) + 0.111(\text{ระดับการศึกษา}) + 0.503(\text{ตำแหน่งในชุมชน}) + 0.169(\text{การได้รับข้อมูลข่าวสาร}) + 0.007(\text{ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน}) + -2.208(\text{รายได้ต่อเดือน}) + 0.199(\text{เพศ})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.695 + 0.556(\text{อายุ}) + 0.248(\text{การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ}) + 0.230(\text{ระดับการศึกษา}) + 0.169(\text{ตำแหน่งในชุมชน}) + 0.151(\text{การได้รับข้อมูลข่าวสาร}) + 0.135(\text{ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน}) + -0.126(\text{รายได้ต่อเดือน}) + -0.100(\text{เพศ})$$

ส่วนตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ (0.650) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (0.891) การเป็นสมาชิกกลุ่ม (0.074)

4. ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม พบว่า

4.1 ด้านการศึกษาค้นหาสาเหตุของปัญหา ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการศึกษาค้นหาสาเหตุของปัญหา ประชาชนต้องการที่จะเสนอปัญหาความต้องการของตนเองอย่างเป็นอิสระและสามารถเสนอปัญหาทุก ๆ อย่างโดยไม่ต้องมีการให้มีข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นใดๆ เช่นต้องเป็นปัญหาที่จะต้องอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เป็นกรอบในการเสนอปัญหาหรือโครงการต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนมี

ความรู้สึกว่าเป็นเวทีหรือพื้นที่ของประชาชนจริงๆ เพราะบางครั้งประชาชนยังมีความเกรงใจในตัวเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพล จึงไม่กล้าที่จะเสนอปัญหาความต้องการที่แท้จริง

4.2 ด้านการตัดสินใจ ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการตัดสินใจ ประชาชนต้องการเป็นคนที่มีอำนาจการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการหรือบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีด้วยตัวของประชาชนจริง ๆ และเมื่อประชาชนเลือกโครงการมาแล้วเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจต่าง ๆ ไม่ควรไปเปลี่ยนแปลงโครงการที่เขาเลือกเอาไว้ “เพราะนั่นหมายถึงโครงการที่พวกเขาตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการจริง ๆ เพราะการเลือกโครงการบรรจุในแผนพัฒนาสามปีมาจากความต้องการของประชาชน ไม่ใช่ยึดความต้องการของผู้มีอำนาจหรือพวกพ้องของตนเอง” นั่นหมายถึงถ้าโครงการที่พวกเขาตัดสินใจเลือกได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีตามที่เขาต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเลื่อนไปก็จะทำให้ประชาชนพร้อมใจหรืออยากเข้าร่วมในการจัดทำแผน เพราะนั่นย่อมหมายถึง “การประชาคมและการรับฟังความคิดเห็นจริง ๆ”

4.3 ด้านการร่วมดำเนินการ ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการร่วมดำเนินการ ประชาชนต้องการที่จะร่วมดำเนินการในทุกๆ ขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในการประชุมประชาคมตำบลซึ่งจะเป็นขั้นตอนของการประชุมในระดับสุดท้ายที่ประชาชนจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับพวกเขาว่าโครงการหรือความต้องการที่พวกเขาตัดสินใจเลือกแล้วจะได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีตามที่เขาต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงการใด ๆ

4.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ประชาชนต้องการที่จะร่วมตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่พวกเขาเสนอเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีหรือไม่ และเมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ดำเนินการจริงหรือไม่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หรือสมาชิก อบต.

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม พบประเด็นที่สำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่ทั่วถึงหรือประชาชนบางคนคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเพียงคนเดียว แต่เป็นเรื่องของคนทั้งหมู่บ้าน เป็นเรื่องของผู้นำชุมชน เป็นเรื่องของสมาชิก อบต. เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่และนายก อบต. จึงทำให้ประชาชนไม่สนใจที่จะเข้าร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งประชาชนอาจคิดว่า ขาดตนเองไปซักคนคงไม่มีผลกระทบอะไรต่อการประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี และบางคนอาจเกิดความเบื่อหน่ายและคิดว่าไม่รู้จะเข้าไปร่วมทำไมเพราะเวลาเสนอ โครงการ หรือปัญหาต่างๆ เข้าไปแล้ว ก็ไม่ได้รับการแก้ปัญหาที่แท้จริง หรือผู้บริหารก็ไม่ได้ใส่ใจหรือจริงใจที่จะนำปัญหาหรือความต้องการของพวกเขาไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี หรือโครงการได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี แต่ไม่ได้รับการนำออกมาจัดทำเป็นข้อบัญญัติประจำปี บางโครงการที่เสนอและเป็นความต้องการของพวกเขาที่แท้จริงกลับไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา แต่โครงการที่ได้รับการจัดทำกลับเป็นโครงการที่ประชาชนไม่ได้เสนอหรือเป็นโครงการที่ไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวมหรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่พวกเขาต้องการได้ และประชาชนบางส่วนคิดว่า การไปร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี ทำให้เขาเสียเวลาในการประกอบอาชีพจึงไม่ไปร่วมในการประชาคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังเข้าใจผิดในเรื่องของการมีส่วนร่วม เพราะถ้าปล่อยให้ประชาชนคิดแบบนี้ทุกคนหรือในอนาคตข้างหน้าอาจจะไม่มีประชาชนคนใดเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็เป็นได้ อาจจะมีแต่ผู้นำชุมชน สมาชิก อบต. หรือกรรมการหมู่บ้านเท่านั้นที่ร่วมประชาคม และถ้าเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่จะไม่ได้รับทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนไม่ตรงจุดหรือตรงประเด็น นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตและการพัฒนาชุมชนในอนาคตอย่างแน่นอน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สิทธิศักดิ์ สารธากรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ วราพร นิบุร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยง ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา และด้านการตัดสินใจผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากว่าในขั้นตอนของการประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้เสนอปัญหาความต้องการของชุมชนเอง และให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือก ลำดับความสำคัญของโครงการที่จะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีด้วยตัวของประชาชนเอง จึงทำให้ประชาชนสามารถเสนอปัญหาความต้องการต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ ส่วนด้านการดำเนินการผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องจากเมื่อประชาชนเสนอปัญหา และตัดสินใจเลือกโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีแล้วคิดว่าในส่วนขอขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และนายก อบต. จึงไม่ได้ให้ความสนใจที่จะร่วมดำเนินการในส่วนต่าง ๆ และด้านการติดตามและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเนื่องจากว่าประชาชนไม่รู้วิธีการในการติดตามผลของโครงการที่ตนเองเสนอได้อย่างไร และประชาชนอาจไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และประชาชนคิดว่าไม่รู้จะเข้าไปร่วมติดตามทำไมเพราะถ้าโครงการที่ตนเสนอไปได้รับการดำเนินการก็คงจะเห็นเองจึงไม่ได้ให้ความสำคัญ และคิดว่ายิ่งถ้าจะติดตามในเรื่องของการใช้จ่ายงบประมาณนั้นคงเป็นไปได้ยากจึงไม่ได้ให้ความสนใจและปล่อยเลยตามเลย

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า

เพศ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่เป็นเพศชาย จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง อาจเนื่องจากว่า เพศชายกล้าแสดงความคิดเห็นสูง และสนใจในเรื่องของการพัฒนาอีกทั้งยังเป็นผู้นำครอบครัว จึงทำให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงขึ้นไปด้วย สำหรับเพศหญิงซึ่งในสังคมชนบทยังให้ความสำคัญว่าเพศชายเป็นช้างเท้าหน้า จึงทำให้เพศหญิงไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ปรากฏว่า กลุ่มประชากรที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

อายุ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีอายุสูงขึ้นไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปียิ่งสูงขึ้น อาจเนื่องจากว่าประชาชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้นำครอบครัว และเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่จะไม่ได้ทำงาน และไม่ได้มีภารกิจอะไรที่ต้องปฏิบัติเนื่องจากว่าเป็นวัยที่มีความมั่นคงในชีวิตแล้ว ทำให้เขามีเวลาว่าง จึงเข้ามามีส่วนร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงกว่าคนที่มีอายุน้อย ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สิทธิศักดิ์ สาระอาภรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง” ปรากฏว่ากลุ่มประชากรที่มี อายุ แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษา

สูงชันยิ่งมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงมากขึ้น เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงมีความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย และให้ความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชน โดยส่วนมากคนที่มีการศึกษาสูงจะประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นอาชีพที่คนในชุมชนรู้จักและให้ความเคารพ จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาในระดับต่ำ อาจเป็นไปได้ว่าเขาไม่เข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่มีความรู้ในระบบประชาธิปไตย จึงไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สิทธิศักดิ์ สารธากรณ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง” ปรากฏว่า กลุ่มประชากรที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

อาชีพ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคึ่ง อำเภอมะนัง นครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นหมายถึงประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อม อำเภอมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคึ่ง อำเภอมะนัง นครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อย จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง อาจเนื่องจากว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยคาดหวังกับ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่จะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาหรือมีแนวทางในการเพิ่มรายได้ให้กับเขาและทำให้ความเป็นอยู่ของเขาดีขึ้น ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนยิ่งสูงชันการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปียิ่งต่ำลง ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มียาได้สูงมักจะทุ่มเทเวลากับการหาเงินหรือประกอบธุรกิจ มักไม่สนใจในสังคมหรือชุมชนจึงไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เกติณี พรหมตัน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ” พบว่าสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รายได้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

จำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นหมายถึงประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตำแหน่งในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีตำแหน่งในชุมชนยิ่งมากขึ้น ยิ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงขึ้น เนื่องจากประชาชนที่มีตำแหน่งในชุมชนจะต้องมาคอยปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือตามหน้าที่ตำแหน่งนั้นๆ และเขาเป็นที่คาดหวังของประชาชนว่าจะเป็นสิทธิ์ เป็นเสียง เป็นตัวแทนของประชาชนได้ ประชาชนจะฝากความหวังไว้กับคนกลุ่มนี้มาก เพราะถ้าหากเขาไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน จะทำให้ประชาชนมองว่าเขาไม่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับอยู่ และอาจเป็นเหตุให้ตำแหน่งนั้นหลุดลอยจากเขาไปก็เป็นได้ สำหรับประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในชุมชนไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อาจเนื่องจากประชาชนคิดว่าเขาได้ส่งตัวแทนก็คือคนที่มีตำแหน่งต่าง ๆ ในชุมชน ที่พวกเขาเป็นคนคัดเลือกเข้าร่วมแทนแล้ว จึงทำให้เขาไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เกศินี พรหมตัน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่” พบว่าสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นหมายถึงประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มมากหรือน้อย ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เนื่องจากการเป็นสมาชิกกลุ่มคือการที่ประชาชนสมัครหรือเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเอง ไม่ได้เป็นจากการเลือกของประชาชนจึงไม่จำเป็นจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

จังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันเป็นเครือข่าย การปกครองของคนในชุมชน เป็นไปในลักษณะการพึ่งพาอาศัยกัน โดยมีระบบเครือข่ายและระบบที่เรียนที่คนในชุมชนให้ความเคารพและผูกพัน โดยปฏิบัติต่อกันในแนวทางที่ถูกต้องและดีงามตลอดจนทำให้มีการช่วยเหลือและเกื้อกูลกันในกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมและส่วนตัว โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นวิถีการผลิต จะมีความช่วยเหลือด้วยความพอใจ สมัครง ซึ่งแสดงถึงความมีน้ำใจ ที่ผูกพันเป็นเครือข่ายหรือเพื่อนบ้านละแวกเดียวกันร่วมดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การได้รับข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือช่องทางรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหลายช่องทางจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง เนื่องจากเมื่อรับทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากหลายช่องทางจะทำให้เกิดความเข้าใจในการระดมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และเกิดการชักชวนกันต่อ ๆ ไปให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนคนที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารน้อยช่องทางหรืออาจไม่ทราบเลยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีน้อยเนื่องจากเมื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อยช่องทาง จึงไม่มีความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นเหตุทำให้ไม่ยอมเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผลการวิจัยสอดคล้องกับ บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการติดต่อสื่อสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1.1. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน อยู่ใน ระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อยดังนี้ ด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และ ด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ ดังนั้น ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 ส่งเสริมให้ประชาชนเสนอปัญหาความต้องการของตนเองอย่างเป็น อิสระ และสามารถเสนอปัญหาทุก ๆ อย่างโดยไม่ต้องมีข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นใด ๆ จะทำให้ ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเวทีหรือพื้นที่ของประชาชนจริง ๆ เพราะบางครั้งประชาชนยังมิ ความเกรงใจในตัวเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพล จึงไม่กล้าที่จะเสนอปัญหาความ ต้องการที่แท้จริง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง จะต้องส่งเสริมประชาชน โดยการ ชี้แจง แนวทางให้การร่วมเสนอปัญหาในด้านต่าง ๆ และต้องให้ความรู้กับประชาชนใน เรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และต้องสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่าปัญหาที่ ประชาชนเสนอและหากเป็นปัญหาความต้องการลำดับแรกหรือเร่งด่วนจะต้อง ได้รับการบรรจุ ไว้ในแผนพัฒนาสามปีและต้องได้รับการบรรจุในข้อบัญญัติตำบลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในปีที่ ประชาชนเสนออย่างแน่นอน สิ่งนี้จะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจและเข้าไปร่วมเสนอปัญหา ความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝางก็จะทราบปัญหาความต้องการของประชาชน และสามารถที่จะแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างแท้จริง

1.1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมที่จะ ดำเนินการหรือบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีด้วยตัวของประชาชนจริง ๆ โดยให้ประชาชน สามารถระบุตำแหน่งหรือสถานที่ ที่ต้องการจะพัฒนาหรือดำเนินการ และเมื่อประชาชนเลือก โครงการและตำแหน่งหรือสถานที่มาแล้ว เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจต่าง ๆ ไม่ควรไป เปลี่ยนแปลงโครงการที่เขาเลือกเอาไว้ “เพราะ โครงการที่พวกเขาตัดสินใจว่าเป็นสิ่งที่พวกเขา ต้องการจริง ๆ เพราะการเลือกโครงการบรรจุในแผนพัฒนาสามปีมาจากความต้องการของ ประชาชน ไม่ใช่ยึดความต้องการของผู้มีอำนาจหรือพวกพ้องของตนเอง” นั่นหมายถึงถ้า โครงการที่พวกเขาตัดสินใจเลือก ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ตามที่เขาต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเลื่อนไปก็จะทำให้ประชาชนพร้อมใจหรืออยากเข้ามาร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะนั่นย่อมหมายถึง “การประชาคมและการรับฟังความคิดเห็น อย่างแท้จริง”

ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนยิ่งนานยิ่งมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง อาจเนื่องมาจากว่าเขามีความผูกพันกับชุมชนจึงมีความรักและหวงแหนในชุมชน มีความรู้สึว่าเขาเป็นเจ้าของชุมชน และชุมชนเป็นบ้านของเขาเอง จึงให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ที่จะสามารถพัฒนาบ้านของเขาได้และคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานก็จะมีความสัมพันธ์กันเหมือนญาติพี่น้องก็จะถือโอกาสของการร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปีมาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ส่วนคนที่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยอาจยังคิดว่าตนเองเพิ่งเป็นสมาชิกใหม่จึงยังไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดนัก ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สามารถ ก้อนจันทร์ (2541 : 58-61) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับลัดดา อ่อนสิงห์ (ผลการวิเคราะห์) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชน เขตเทศบาลตำบลวัดสิงห์ อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท” ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านจำนวนปีที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยประชาชนที่มีหรือเป็นญาติพี่น้องกับผู้ที่มีอำนาจ เช่น เป็นญาติ หรือเป็นพี่น้องกับนายก อบต. ผู้บริหารสมาชิก อบต. หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน อบต. จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงขึ้น เนื่องจากสังคมชนบทยังให้ความสำคัญและมีความเป็นญาติพี่น้อง ยังยึดถือเครือญาติมีความเกรงอกเกรงใจกันและสนับสนุนญาติพี่น้องของตนเองอยู่มาก จึงต้องสนับสนุนในกิจกรรมที่ญาติพี่น้องตนกระทำทุก ๆ กิจกรรม สำหรับคนที่ไม่มีเครือญาติหรือญาติพี่น้องไม่มีตำแหน่งใดๆ ก็จะไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปีน้อยเพราะไม่ได้มีผลกับความสัมพันธ์ใด ๆ ในการดำเนินชีวิต ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อรอนงค์ ธรรมกุล (2539 : 21) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีหมู่บ้านหนองเต่า หมู่ที่ 3 ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอเมือง

1.1.3 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในทุก ๆ ขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในการประชุมประชาคมตำบล ซึ่งจะเป็นขั้นตอนของการประชุมในระดับสุดท้ายที่ประชาชนจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับประชาชนว่าโครงการหรือความต้องการที่พวกเขาตัดสินใจเลือกแล้ว จะได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีตามที่เขาต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงการใด ๆ

1.1.4 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่พวกเขาเสนอว่าได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีหรือไม่ และเมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเกิดความคุ้มค่างบประมาณที่ดำเนินการจริงหรือไม่

และด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล ควรดำเนินการดังนี้ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่พวกเขาเสนอว่าได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีหรือไม่ และเมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเกิดความคุ้มค่างบประมาณที่ดำเนินการจริงหรือไม่ ควรส่งเสริมพร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หรือสมาชิก อบต. และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝัังควรมีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงการดำเนินการตามแผนพัฒนาเป็นระยะ ๆ พร้อมกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ หรือ กิจกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ ให้ประชาชนทราบถึงความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย การส่งหนังสือให้ผู้นำประกาศประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมจัดทำแผนอย่างพร้อมเพรียง และการสรุปผลการดำเนินงานตามแผน หรือ โครงการต่าง ๆ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบตลอดระยะเวลาดำเนินการ และควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจว่าตนมีสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างไร เป็นต้น

1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝััง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝััง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ อายุ การเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รายได้ต่อเดือน และเพศ ควรดำเนินการดังนี้

1.2.1 ควรส่งเสริมให้ประชาชนที่มีอายุน้อย เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้สูงขึ้น เนื่องจากว่าคนที่มีความอายุน้อยจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในอนาคต การที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญหรือเติบโตได้จะต้องอาศัยความร่วมมือของคนกลุ่มนี้ เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุที่จะต้องชราไปตามกาลเวลา หากคนกลุ่มอายุน้อยไม่ให้ความสำคัญในการเข้าไปร่วมจัดทำแผนพัฒนา เมื่อกลุ่มผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้ จะมีใครที่จะเป็นตัวดำเนินการแทน ดังนั้นต้องส่งเสริมให้ความรู้กับคนที่มีความอายุน้อย ๆ โดยจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการรวมกลุ่มเยาวชนและต้องเริ่มปลูกฝังในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้เยาวชนรู้สึกรักและห่วงใยในชุมชนตั้งแต่อายุน้อย โดยการประชาสัมพันธ์หรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและสวดแทรกในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้นักเรียนได้รับทราบ จะเป็นการเพิ่มให้คนที่มีความอายุน้อยให้เข้าไปมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

1.2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนที่ไม่ได้มีความเกี่ยวพันหรือเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจ เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้สูงขึ้น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋องจะต้องสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับประชาชน ว่าโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาสามปี หรือได้บรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณ ไม่ได้เป็นโครงการที่เป็นความต้องการของเครือญาติหรือพวกพ้องของผู้มีอำนาจ แต่เป็นโครงการที่ประชาชนทั้งหมู่บ้านเป็นคนเลือกเอง จะต้องส่งเสริมและให้ความรู้และความเข้าใจกับคนที่ไม่ได้เป็นเครือญาติหรือส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ที่มีความอำนาจ ว่าเขามีความสำคัญเท่า ๆ กันเพราะคนกลุ่มนี้อาจคิดว่าไม่มีผลกระทบอะไรหากไม่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนั้นจะต้องส่งเสริมให้คนที่ไม่มีมีความเกี่ยวพันหรือเป็นเครือญาติกับผู้มีอำนาจเกิดความรักและห่วงใยในชุมชนทำให้เขาคิดว่าญาติพี่น้องของเขาก็คือชุมชนนั่นเอง

1.2.3 ส่งเสริมให้ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับต่ำเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มากขึ้น โดยต้องเพิ่มความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย และสร้างความเข้าใจในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะถ้าหากมีแต่คนที่มีระดับการศึกษาสูงเข้าร่วมอย่างเดียวอาจได้ข้อมูลปัญหาไม่ครอบคลุม

1.2.4 ส่งเสริมให้ประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งในชุมชนหรือมีน้อยเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มากขึ้น เนื่องจากคนกลุ่มนี้จะเป็นคนกลุ่มมาก ถ้าหากคนกลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากเท่าใด จะสามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงได้มากขึ้น โดยให้ประชาชนที่มีตำแหน่งในชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.

เป็นผู้เข้าไปหาประชาชนที่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ เพื่อเชิญชวนและสร้างความเข้าใจ ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.2.5 เพิ่มช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมพื้นที่ เช่น ใช้รถกระจายเสียงประชาสัมพันธ์รอบหมู่บ้าน และส่งหนังสือเชิญประชาชนให้เข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีทุกหลังคาเรือน ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อเชิญชวนประชาชนให้เข้าไปร่วมในการออกประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะถ้าหากประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลจากหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ก็จะได้ยินเสียงรถประชาสัมพันธ์ซึ่งสามารถเข้าได้ทุกซอยภายในหมู่บ้าน และหนังสือเชิญร่วมจะได้รับทุกหลังคาเรือน ทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่แน่นอน

1.2.6 ส่งเสริมให้คนที่มียุทธศาสตร์หรืออยู่ในชุมชนที่มีระยะเวลาอาศัยน้อยๆ เข้าร่วมกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มากขึ้น โดยการสร้างกลุ่มหรือเครือข่าย อาจจะใช้กลุ่ม อสม. หรือสมาชิก อบต. เป็นหัวหน้ากลุ่มและมีทีมประชาสัมพันธ์ เข้าไปทำความเข้าใจชักชวนผู้ที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความคุ้นเคย และความเป็นกันเอง และให้ความรู้ความเข้าใจว่าเมื่อเขาเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านแล้วไม่ว่าจะอยู่นานหรือเพิ่งเข้ามาอยู่ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านแล้ว มี 1 สิทธิ 1 เสียง เท่ากัน ดังนั้นเมื่อเขาเข้ามาเป็นสมาชิกในหมู่บ้านแล้วจะต้องช่วยกันพัฒนาหมู่บ้าน

1.2.7 เชิญชวนคนที่มียุทธศาสตร์ได้ต่อเดือนสูงซึ่งคนที่มียุทธศาสตร์ต่อเดือนสูงส่วนมากจะเป็นภาคธุรกิจร้านค้าต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยเจ้าหน้าที่อาจเข้าไปชักชวนด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเข้าใจว่า ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี และให้ความรู้ในเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชน เรื่องการร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ใน 1 ปี ดำเนินการประชาคมเพียง 1 ครั้ง หากเขาใช้เวลาแค่ 1-2 ชั่วโมง เขาอาจจะต่อยอดธุรกิจหรือเสริมรายได้ของเขาให้สูงขึ้นอีกก็อาจเป็นไปได้

1.2.8 จัดกลุ่มสตรีหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้าไปรณรงค์และชักชวนเพศหญิงให้เข้าร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ต้องสร้างความเข้าใจกับเพศหญิงว่าปัจจุบันนี้หญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยกลุ่มสตรีจะต้องเข้าไปทำความเข้าใจและชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี และทุกวันนี้รัฐบาลยังส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ ของสตรี มีกองทุนต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสตรี มีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งถ้าเพศหญิงไม่เข้าไปร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนา เพศชายที่เข้าร่วมสูงอาจไม่รู้ว่าจะเสนอ โครงการหรือกิจกรรมอะไรที่จะรองรับงบประมาณในส่วนนี้ได้ เพราะไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติ

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝางจะต้องเข้าไปปฏิบัติการเชิงรุก คือเข้าไปส่งเสริมสร้างความเข้าใจความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนทราบด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอบรม การแจกใบปลิว หรือการออกวารสารชุมชนและควรทำความเข้าใจกับประชาชนให้เห็นคุณค่าและเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี ต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความเข้าใจว่า การร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน โดยเจ้าหน้าที่ต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ก่อนจะดำเนินการประชาคมจัดทำแผน และต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจว่าเขาคือบุคคลที่สำคัญ 1 สิทธิ 1 เสียง เท่ากัน ไม่มีการแยกหรือให้สิทธิพิเศษแก่ คนใดคนหนึ่ง เมื่อเขาเข้ามาอยู่ในชุมชนแล้วไม่ว่าจะอยู่นานหรือเพิ่งเข้ามาอยู่ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแล้ว ดังนั้นเขาจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะไม่มีใครทราบปัญหาความต้องการของชุมชนเท่ากับคนในชุมชนเอง และอีกสิ่งหนึ่งที่เขาจะได้รับกลับไปก็คือความสามัคคี ความเอื้ออาทร ความผูกพันอันแน่นแฟ้น นำมาซึ่งการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนตรงตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ประชาชนเป็นคนปกครองชุมชนของตนเอง

1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ควรดำเนินการดังนี้

1.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝางต้องปรับเปลี่ยนเวลาในการออกประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นเวลากลางคืน เนื่องจากในเวลากลางวันจะต้องประกอบอาชีพจึงไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้

1.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง ต้องใช้กลยุทธ์หรือมีสิ่งจูงใจในการดึงดูดให้ประชาชนเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี เช่น อาจมีการจับสลากของรางวัล หรือมีค่าตอบแทนในการเข้าร่วมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.3.3 ผู้บริหารต้องมีนโยบายที่ชัดเจน และแสดงความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านอย่างจริงจัง และผู้บริหารต้องมีความเป็นกลางในการบริหาร ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

1.3.5 เพิ่มการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของตำบลอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนมเพื่อดูระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ว่าใกล้เคียงกันหรือไม่เนื่องจากสภาพพื้นที่ใกล้เคียงกันและพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชนใกล้เคียงกัน

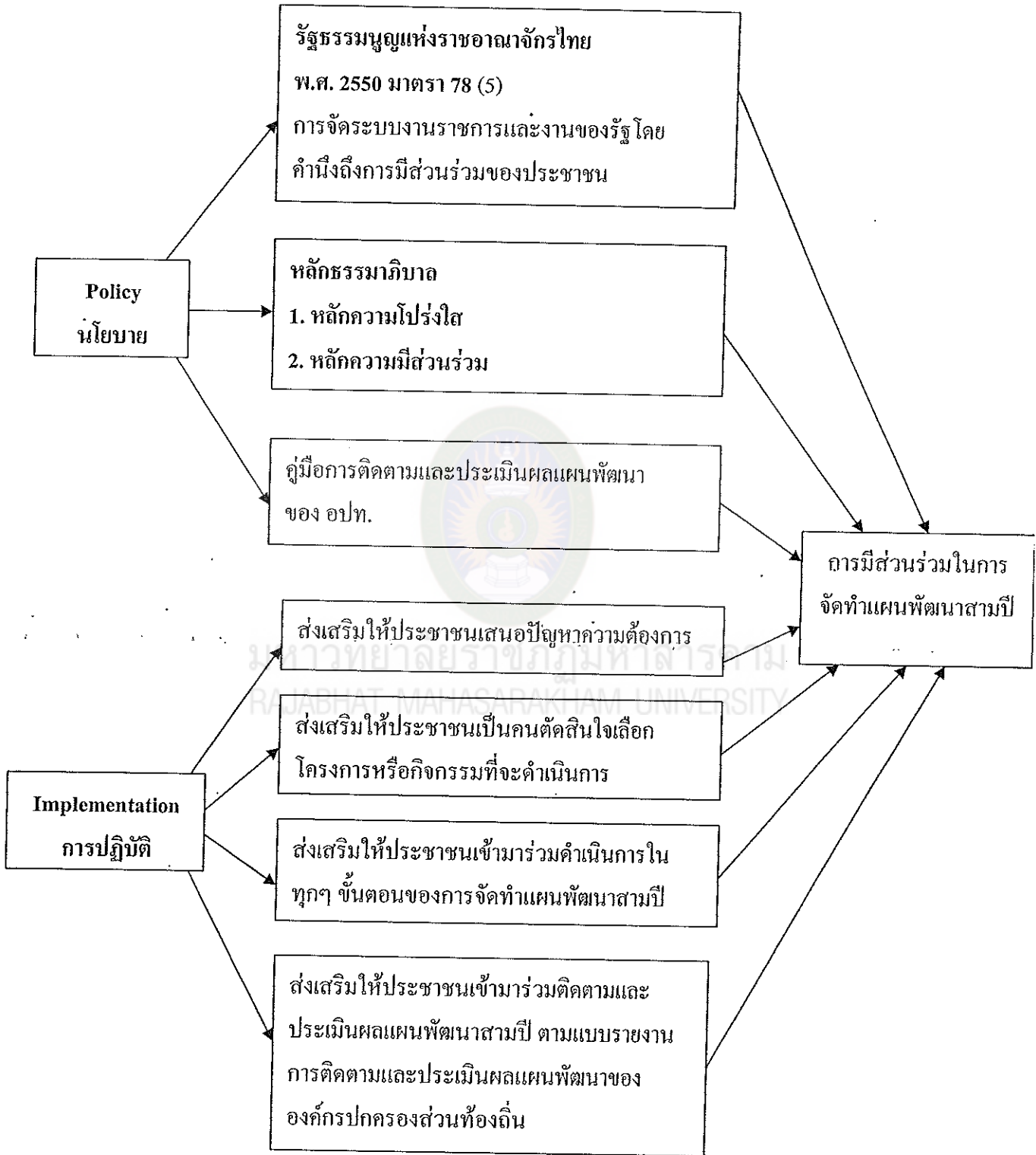
2.2 ควรดำเนินการวิจัยความพึงพอใจของประชาชนในการนำโครงการที่ผ่านการประชาคมมาปฏิบัติ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของประชาชน ซึ่งจะสะท้อนให้เราทราบว่าประชาชนมีความพอใจกับโครงการที่นำมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีและนำมาปฏิบัติ ซึ่งถ้าหากเขามีความพึงพอใจเขาก็จะเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.3 ควรดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 ควรดำเนินการวิจัยตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จึงสามารถสรุปเป็นผังโน้ตส์ได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 ผังโน้ตส์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี